

Rælingen Høyres program 2023-2027

Muligheter for alle

Valgfrihet - Enkeltmennesket før systemet

Ansvarlighet - Mest mulig for pengene

Vi vil utvikle Rælingen

Rælingen Høyre skal jobbe for:

- et godt og trygt oppvekstmiljø, med gode fritidsaktiviteter!
- god folkehelse – leve hele livet
- et bedre lokalsamfunn
- god økonomisk styring

Enkeltmenneskers innsats i hverdagen, som yrkesaktive, som familiemedlemmer og som aktive samfunnsdeltakere, har bidratt til å forme et samfunn i Norge som er et av verdens beste å bo i.

Rælingen Høyre vil bygge samfunnet på tillit til enkeltmennesket. Med Rælingen Høyre skal enkeltmenneskers, familiers og lokalsamfunns frihet til selv å forme sitt liv og bestemme over sin fremtid bli større. Valgfrihet er en naturlig del av det å kunne bestemme over eget liv. Rælingen Høyre vil ha et lokalsamfunn som gir muligheter for alle, og frihet til å velge. Den personlige friheten finner sin naturlige begrensning i møte med andre menneskers frihet. I et varmt og inkluderende samfunn er omsorg for den som trenger det, en viktig oppgave.

Kommunen skal være sterk, pålitelig og tilgjengelig innenfor dens kjerneoppgaver som oppvekst og omsorg. Og vi skal ha en ansvarlig økonomisk styring!

En god start i livet

Godt og trygt oppvekstmiljø

Rælingen skal være et godt sted å vokse opp, og alle barn skal få oppleve mestring. Barn og unge skal utvikle ferdigheter og sunne holdninger. Da må vi ha gode og trygge barnehager, et mangfoldig skoletilbud med høy kvalitet og godt samarbeid mellom kommunen og hjemmet. Alle barn og unge skal ha like muligheter og rettigheter uavhengig av sosial bakgrunn, kjønn, seksuell legning og etnisitet. Barnehage og skole er viktige arenaer for å bekjempe sosial ulikhet og utenforskap.

Barnehage

Barnehagen er viktig for barnas sosiale utvikling og læring. Rælingen Høyre vil at barn i barnehagen skal leke, lære og være trygge. Rælingen Høyre vil styrke kvalitet og mangfold i barnehagen og prioritere flere voksne. Barnehagen er en del av utdanningsløpet, men skal ikke være skole. Læring skal skje gjennom lek, og lekens egenverdi skal verdsettes.

Rælingen Høyre vil:

- sørge for full barnehagedekning, og tilby barnehageplasser av høy kvalitet
- likebehandle kommunale og ikke-kommunale barnehager
- sikre mangfold av barnehagetilbud, inkludert utebarnehager og varierte åpningstider
- sikre bedre rutiner for et godt samarbeid mellom familien, skolene og barnehagene i overgang til skolen
- styrke innsatsen for å forebygge mobbing og skape et godt barnehagemiljø for barna
- at alle kommunens barn har tilstrekkelig språklig og sosiale ferdigheter til å følge normal undervisning ved skolestart
- jobbe for at rammebetingelser legges til rette for at det sikt skal være mulig å få til et mer fleksibelt barnehageopptak, slik at alle barn på sikt får tilbud om barnehageplass fra fylte ett år eller endt permisjon

Skole

Rælingen Høyre vil ha en skole som gir muligheter for alle og gir alle elever grunnleggende ferdigheter og kunnskap. Skolen skal bidra til gode holdninger og skape lærelyst. Barn og unge skal glede seg til å gå på skolen, få mulighet til å utvikle seg, og være del av et fellesskap. Rælingen Høyre ønsker at skolen skal gi alle elever best mulig faglig og personlig utbytte, og sørge for et godt samarbeid mellom skole og hjem. Rælingen Høyre vil ha en skole med faglig dyktige lærere som er genuint opptatt av fag, pedagogikk og læringsmiljø. I Rælingsskolen skal det jobbe lærere som er gode rollemodeller og trygge voksne. Rælingen Høyre er positive til skoler som tilbyr ulik pedagogikk og spesialkompetanse, og vil fortsatt satse på alternative skoletilbud for de som trenger andre læringsomgivelser og pedagogikk. Forskning viser at tiltak tidlig i opplæringsløpet har høyere effekt på elevenes læring og personlige utvikling enn tiltak senere i opplæringsløpet. Derfor er tidlig innsats en viktig del av Rælingen Høyres politikk.

Rælingen Høyre vil:

- jobbe systematisk for å bedre hver enkelt skole / sette konkrete krav og følge opp/evaluere
- ha tidlig innsats faglig og sosialt – kompetanse, godt lærings- og skolemiljø i skolen er viktig
- sikre at alle barn og unge med behov for særskilt tilrettelegging i barnehage og skole skal få nødvendig hjelp og støtte uten unødig ventetid – PPT ute i felt
- at barna skal bli sett og ha individuell tilpasset undervisning
- ha systematisk tidlig og god oppfølging av fravær i skolen
- mer praktisk undervisning for de som trenger det.
- ha økt oppmerksomhet på dysleksi og dyskalkuli – bli sertifisert for dette arbeidet
- ha nulltoleranse mot mobbing og vold
- arbeide for at Rælingen kommune skal tilby sommerskole
- legge til rette for tilbud om leksehjelp i SFO tiden
- utarbeide felles kvalitetsplan for alle SFO i Rælingen
- legge til rette for samarbeid mellom SFO og aktivitets- og trivselsskapende frivillige organisasjoner

Barnevern

Et sterkt og kompetent barnevern er viktig og nødvendig for å sikre alle barn en trygg oppvekst. Det er barnets beste som skal bestemme hvilke tiltak som settes inn og hvilke tilbud som gis.

Rælingen Høyre vil:

- at barn skal høres, spesielt i viktige avgjørelser som angår deres liv
- sikre barn underlagt barnevernets omsorg et godt fritidstilbud
- at barnevernet bør jobbe forebyggende med familien der det er mulig, og at alle etater som jobber med barnefamilier må samarbeide og koordinere innsatsen

Miljø, trivsel og ung helse

Barn og unge som trenger ekstra støtte og omsorg, skal bli møtt med gode tjenester tilpasset den enkeltes behov.

Rælingen Høyre vil:

- tilrettelegge for en god oppvekst med trivsel, trygghet, vennskap og mestring
- gjøre helsesykepleier for barn og unge lett tilgjengelig for alle, og styrke det forebyggende arbeidet, spesielt vedr. psykisk helse for barn og unge.
- ha ungdomshelsetjeneste tilstede der ungdommen bor
- ha gode lavterskeltilbud for de som sliter med psykisk mistrivsel, angst, rus og livsmestring

- alle skal kunne delta på fritidsaktiviteter uavhengig av foreldrenes lommebok
- forebygge narkotikabruk gjennom godt samarbeid mellom politi, skole og hjem
- jobbe systematisk med kartlegging av utfordringsbildet blant unge
- opprette et kommunalt beredskapsteam mot mobbing
- etablere oppsøkende ungdomsteam på permanent basis

Kvalitet i helse og omsorgen

Gode og riktige helsetjenester er viktig for trygghet og god livskvalitet. Rælingen Høyre vil fortsette å styrke kvaliteten i tilbudet og satse mer på forebygging og rehabilitering. Verdighet og omsorg er grunnleggende verdier i vår helsepolitikk. Den enkelte innbyggers behov skal være i sentrum og Rælingen Høyre vil sikre valgfrihet i tilbudet. Fagmiljøene skal samarbeide og samordne tilbudene rundt den som trenger hjelp. Andelen eldre i kommunen vil øke i årene som kommer. Dette krever en styrking av kommunens tjenester, men også at vi må tenke nytt. Velferdsteknologi gjør at flere kan bo hjemme. Rælingen Høyre vil legge til rette for at de som vil, skal få bo hjemme lenger. Kommunen har også fått flere oppgaver som kommunal akutt døgnvakt og lindrende enhet. Det betyr at kommunen må løse flere og mer komplekse sykdomsbilder enn før. Derfor er det viktig at kommunen er en attraktiv arbeidsgiver som tiltrekker seg høyt kvalifiserte helsearbeidere.

Rælingen Høyre vil:

- være en pådriver for å prioritere et nytt helse- og omsorgssenter
- sette gode helsetjenester i fokus – ikke hvem som eier og driver dem
- se på mulighetene for bedre og mer fleksible arbeidsturnuser
- vurdere samarbeidet mellom nabokommunene for de kommunale helse- og omsorgstjenestene, for eks felles helsebygg, helsetun og demenssenter
- utrede og legge til rette for at private tilbydere kan tilby tjenester innenfor enkelte deler av hjemmetjeneste, psykisk helse og rehabilitering

Innbyggernes helsetjeneste

Rælingen Høyre mener at den enkelte skal ha innflytelse over egen livssituasjon. «Ingen avgjørelser om meg fattes uten meg» er derfor et grunnleggende prinsipp for Høyre.

Rælingen Høyre vil:

- ha en bedre helsetjeneste hvor mennesker er i fokus, og kvalitet er det viktigste
- at alle skal få hjelp tilpasset sitt behov gjennom tverrfaglige oppfølgingsteam
- etablere hjerneskadekoordinator
- ha god skole- og ungdomstjeneste og videreutvikle helsestasjonstjenesten slik at barn og unge i tillegg kan få ett godt digitalt helsestasjonstilbud.

Kvalitet i eldreomsorgen

Mange eldre vil bo hjemme lengst mulig. Da er tilrettelegging av tjenester i hjemmet viktig. Veiledet trening gjennom hverdagsrehabilitering skal bidra til mestring. Verdighet og gode tjenester i omsorgsbolig og sykehjem er en selvfølge, men Rælingen Høyre er opptatt av at vi stadig strekker oss for et bedre mat- og ernæringsstilbud, mer aktivitet og fellesskap, riktig helsehjelp og helhet i omsorgen.

Rælingen Høyre vil:

- styrke hjemmebaserte tjenester og innføre fritt brukervalg i hjemmetjenesten og hjemmehjelpen
- sikre bruker- og pårørendemedvirkning
- ta i bruk velferdsteknologiske løsninger som kan bidra både til at pasienter får et bedre liv, og at flere kan få hjelp
- styrke de sosiale og aktiviserende tilbudene ved eldresentrene i et samarbeid mellom kommunen, private og frivillige organisasjoner
- at alle eldre som er i faresonen for ernæringsproblemer, blir kartlagt og fulgt opp
- jobbe for at det sammen med frivillige tilbys en times aktivitet på eller utenfor pleiehjemmet hver dag
- ha mere valgfrihet og fritt brukervalg i eldreomsorgen og hjemmehjelpen

Psykisk helse og rus

Hvis vi kan få på plass bedre forebygging og fange opp mennesker med problemer tidlig, vil det gagne både den enkelte og samfunnet. Undersøkelser som gjennomføres blant barn og unge, viser at en økt andel rapporterer om psykiske plager. Særlig blant jenter har det vært en negativ utvikling. Kommunen må sørge for å ha tilstrekkelig med lavterskeltilbud, slik at barn og unge som sliter, enkelt kan få hjelp, og mer alvorlige tilstander kan forebygges.

Ensamhet er et problem for mange eldre når de mister ektefellen og venner. Ansatte i hjemmesykepleien og hjemmetjenesten må sikres kompetanse om psykisk helse hos eldre.

Forebygging av rusmiddelbruk blant unge. Rælingen Høyre vil jobbe aktivt for å forebygge rusmiddelbruk.

Rælingen Høyre vil:

- sikre et godt tilbud innen psykisk helsevern og rusomsorg for alle innbyggere, inkludert bedre tilgjengelighet, god kompetanse og tidlig innsats.
- ha gode lavterskeltilbud
- styrke ettervernet for å sørge for at personer som har blitt rusfrie, får meningsfulle dager gjennom skole, arbeidspraksis eller jobb
- oppdatere kompetansen på psykisk helse og selvmordsforebygging blant kommunens helsepersonell
- jobbe for å innføre et gratis tilbud om samtalegruppe for personer med angst og depresjon
- opprette lavterskeltilbud på seniorsentrene med egne sorggrupper/samtalegrupper for eldre som har mistet nære venner og familie
- utvide tilbudet om rask psykisk helsehjelp til ungdom over 16 år

Et levende kultur- og fritidstilbud

Frivillighet

Rælingen Høyres mål er å sikre forutsigbare og langsiktige rammevilkår for frivilligheten. Høyre respekterer frivillige organisasjoners uavhengighet, og anerkjenner det verdifulle arbeidet som de uavhengige organisasjonene tilfører fellesskapet. Frivilligheten betyr mye for velferden vår og for å skape gode og aktive lokalsamfunn for alle. Det skal være lett å være frivillig i kommunen, både i organisert og uorganisert aktivitet. Rælingen Høyre vil være en pådriver, tilrettelegger, støttespiller og partner for frivilligheten.

Rælingen Høyre vil:

- legge til rette for og støtte frivillige lag og organisasjoner, da disse gjør en stor innsats med integrering og inkludering av barn, ungdom og voksne i nærmiljø og lokalsamfunn
- følge opp Kommunedelplan for idrett, friluft og fysisk aktivitet, og kulturminneplan
- øke enhetsrammene på driftstilskudd og andre tilskudd i kultur og fritidsenheten
- legge til rette for forutsigbare rammer for kirken i Rælingen og ta vare på kirkebyggene
- arbeide for gode stier- og løyper, og et oppdatert sti-kart med seteroversikt

Idrett

Rælingen Høyres mål er å sikre gode rammevilkår for idretten slik at alle skal få et godt og variert tilbud for å kunne delta i idrett, uavhengig av bosted, alder eller funksjonsevne. Gjennom deltagelse i idrett skapes engasjement, integrering og styrking av det lokale demokratiet. Idrett, friluftsliv og annen frivillighet gir positive opplevelser og bidrar til å forbedre folkehelsen. Aktive lokalsamfunn er en grunnpilar i kommunen. Kommunens lag og foreninger sikres økonomiske ressurser og praktisk tilrettelegging slik at lokal aktivitet forsterkes, og det skal sikres god tilgang på anlegg for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv i hele kommunen.

Rælingen Høyre vil:

- at 7er banen på Nordby rehabiliteres i perioden
- legge til rette for både organisert og uorganisert aktivitet som åpen hall/treningsplass
- sikre areal for skøytebane og nærmiljøaktiviteter ved utbyggingen av Løvenstad
- få på plass gode samarbeidsavtaler med kommunens idrettslag

Kultur

Rælingen Høyres mål er at mennesker gis mulighet til å delta i og oppleve et mangfoldig kulturliv. Kulturlivet bidrar til å utfordre oss og til å åpne oss for det ukjente. Kultur har en egenverdi, og skal ikke først og fremst brukes som et verktøy for å nå andre mål. Høyre ønsker et stadig bredere mangfold av kultur tilbud og aktiviteter.

Rælingen Høyre vil:

- sikre et godt kulturskoletilbud
- sikre kulturminne og kulturlandskap
- bidra til god økonomi og drift av Rælingen bygdetun

Ansvarlig økonomi og forvaltning der vi får mest mulig for pengene

Økonomi

En sterk kommuneøkonomi og sunn økonomiforvaltning er nødvendig for at alle som bor i kommunen kan få et godt tjenestetilbud. For Rælingen Høyre er det viktig å forvalte økonomien på en bærekraftig måte slik at velferden som vi har i dag også kommer fremtidige generasjoner til gode.

Rælingen Høyre vil:

- sørge for at kommunen drives på en økonomisk ansvarlig og effektiv måte
- holde kommunale gebyrer og avgifter på et lavest mulig nivå, basert på selvkostprinsippet
- holde den kommunale gjelden under kontroll så ikke inntekter som skulle ha gått til lovpålagte oppgaver, bare går til å betale renter og avdrag
- være en garantist for at eiendomsskatt ikke innføres i kommunen
- sterk utbygging skal ikke benyttes for å saldere budsjett
- stimulere til effektiv drift slik at mer ressurser kan brukes til å styrke kvaliteten på tjenesten

En «JA-kommune» - vi er til for å hjelpe

Rælingen kommune skal være åpen, tilgjengelig og servicevennlig. Kommunens drift skal være kostnadseffektiv slik at skattepengene gir best mulig tjenester til innbyggerne.

Rælingen Høyre vil:

- arbeide for at kommunal saksbehandling skal være preget av en «Ja-holdning» og være rask, forutsigbar og effektiv
- at Rælingen kommune skal være en attraktiv arbeidsplass med ansatte som leverer tjenester av høy kvalitet. Arbeidsgiverpolitikken skal utarbeides i nært samarbeid med de tillitsvalgte
- at den private eiendomsretten respekteres som en grunnleggende rettighet

Et trygt og inkluderende nærmiljø

Rælingen skal være et godt sted å bo i alle livssituasjoner og for mennesker i alle aldre. Trygge og gode lokalsamfunn bygges nedenfra av enkeltmennesker, familier og lokale foreninger.

Rælingen Høyre vil:

- sette menneskene foran systemet
- arbeide for å etablere flere parkeringsplasser tilknyttet Ravinen og Marikollen idrettspark
- støtte frivillige aktører/foreninger, og nærmiljøaktiviteter som bidrar til trygghet som for eksempel nattravner
- støtte opp om frivillige lag og foreninger

Samferdsel - Trygg, sikker, miljøvennlig og flytende trafikk

Rælingen Høyres mål er en god trygg, effektiv og miljøvennlig trafikkavvikling.

Vi har i dag en utfordring knyttet til trafikkutvikling som må tas på alvor. Trafikkveksten må i hovedsak tas kollektivt dersom vi skal ha et funksjonelt veisystem som håndterer den store og økende trafikken. Utbygging må i større grad planlegges i tilknytting til knutepunktene og kollektivaksene. Det skal være enkelt å reise med kollektivtransport.

Siden kommunen ikke bestemmer over de store veiene og kollektivløsningene er det viktig at kommunens administrasjon og politikere jobber aktivt for å påvirke region, fylke og stat i spørsmål som gjelder samferdsel og kollektivtransport.

Rælingen Høyre vil:

- sikre at alle barn i kommunen skal ha en god og trygg skolevei
- legge til rette for bruk av sykkel ved utbygging av gang- og sykkelvei
- jobbe for utbygging av kollektivfelt fra Lognsdalen til Rælingsbrua

Miljø

Rælingen Høyres mål er å jobbe for en bærekraftig utvikling av kommunen. Klimaendringene er reelle og representerer en grunnleggende utfordring for vårt samfunnssystem og vår økonomi. Høyres klimaløsninger skal være fremtidsrettede, markedsbaserte og teknologidrevne. Vi skal ha ambisiøse, men realistiske mål, hvor det viktigste er at tiltak bidrar til reelle utslippskutt.

Rælingen Høyre vil:

- bevare markagrensa, grønne lunger og ravinelandskap ved framtidige utbygginger.
- bevare og forvalte dyrka mark og kulturlandskap

- vurdere å nedskalere planene om skogsbilvei til Ramstadsjøen for å redusere irreversible inngrep i marka
- ikke tillate inngrep i marka for å bygge turvei fra Fjerdingbydammen til Åmodtdammen
- bevare Skoledammen
- at fotballbaner med granulat skal ha oppfangssystemer
- stille krav til miljø- og klimavennlighet i anbud og leveranser
- vurdere mulighetene for å benytte takarealene på kommunale bygg til produksjon av fornybar energi

Bolig og areal

Rælingen Høyre ser det som en viktig oppgave å bevare Rælingens særpreg med grønne landskaper, marka og et variert bomiljø. Det er av stor betydning for dagens generasjoner og våre etterkommere at det sikres nok arealer til lek, idrett og friluftsliv. Tilgang til grøntområder og natur i nærmiljøet bidrar til å skape gode rammer for familieliv, trivsel og folkehelse.

Vi ønsker å føre en arealpolitikk som legger klare føringer for fremtidig utbygging. Vi vil sikre utviklingen av gode bomiljøer med sammenhengende grønne strukturer. Dyrket mark må tas vare på, og markagrensen skal bevares.

Kommunen har hatt en høy vekst i utbygging som har bidratt til en økning i trafikken på både Øvre- og Nedre Rælingsveg. Det er nødvendig å vurdere alle utbygginger framover med tanke på konsekvensen for trafikksituasjonen og heller være mer restriktive i å godkjenne nye utbygginger i en periode.

Rælingen Høyre vil:

- være restriktive ved å godkjenne nye utbygginger som skaper økt trafikk på Øvre- eller Nedre Rælingsveg uten at det samtidig er laget en plan for trafikkhåndtering
- sikre at det ved utbygging på Løvenstad skapes grunnlag for et godt bomiljø der det settes av areal til handel, service og møteplasser samt at byggehøyde tar hensyn til terreng og dagens bebyggelse
- stille strenge krav til tilstrekkelig utearealer for lek og rekreasjon ved bygging av leiligheter og blokker fra Fjerdingby og nordover i kommunen
- opprette gode sosiale møteplasser der folk bor for å gi underlag for et godt bomiljø
- bevare sammenhengende områder med eneboliger og rekkehus, og være restriktive med å tillate oppføring av boligblokker i slike områder. Oppføring av boligblokker skal primært skje i kommunens prioriterte fortetningsområder.
- sikre større estetisk og arkitektonisk variasjon i nye reguleringsplaner
- at innbyggere og andre interessenter må sikres tidlig medvirkning i utbyggingsprosjekter
- det skal legges til rette for nye boligkjøpermodeller som for eksempel leie til eie og del eie